Het land achter de drempel.
(3) Wist je dan niet…?

Lezing:

Zijn ouders gingen jaarlijks voor het pesachfeest naar Jeruzalem. Toen Hij twaalf jaar was, maakten ze weer hun gebruikelijke pelgrimstocht. Na afloop van het feest vertrokken ze naar huis, maar Jezus bleef in Jeruzalem achter zonder dat zijn ouders het wisten. In de veronderstelling dat Hij zich bij het reisgezelschap bevond, reisden ze een hele dag voordat ze Hem overal onder hun verwanten en bekenden begonnen te zoeken. Toen ze Hem niet vonden, keerden ze terug naar Jeruzalem om Hem daar te zoeken. Na drie dagen vonden ze Hem in de tempel, waar Hij tussen de leraren zat, terwijl Hij naar hen luisterde en hun vragen stelde. Allen die Hem hoorden stonden versteld van zijn inzicht en zijn antwoorden. Toen zijn ouders Hem zagen, waren ze ontzet, en zijn moeder zei tegen Hem: 'Kind, wat heb Je ons aangedaan? Je vader en ik hebben met angst in het hart naar Je gezocht.' Maar Hij zei tegen hen: 'Waarom hebt u naar Me gezocht? Wist u niet dat Ik in het huis van mijn Vader moest zijn?' Maar ze begrepen niet wat Hij tegen hen zei. Hij reisde met hen terug naar Nazaret en was hun gehoorzaam. Zijn moeder bewaarde alles wat er met Hem gebeurd was in haar hart. Jezus groeide verder op en zijn wijsheid nam nog toe. Hij kwam steeds meer in de gunst bij God en de mensen.

Lc 2,41-52 (NBV21)

Overweging

Over 'de Heilige Familie'

'Open de woorden die geschreven staan', geen gemakkelijke opdracht. Want door hier als enige te staan, worden de woorden ook een beetje gesloten. Alleen mijn kijk op de lezing en op het traject van onze jongeren - we noemen ze hier soms 'Drempeliers' - alleen mijn kijk zal hier te horen zijn. Gelukkig staat hier echter elke week iemand anders.

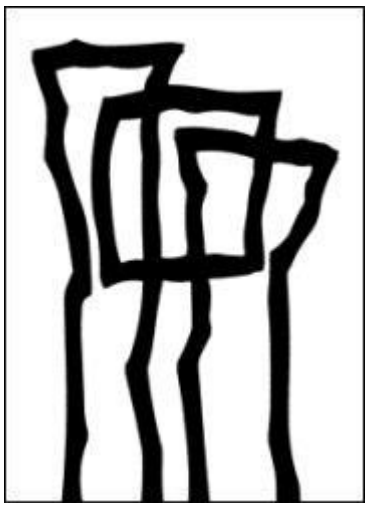

Ik beloof - in navolging van Karel in zijn toespraak van december 2021 - de woorden uit dit evangelie niet te sluiten door te stellen dat het hier om een kindheidsevangelie zou gaan. Ik denk dat wij eigenlijk niets weten over de kindertijd van Jezus. Hoe komt zo'n fragment dan in de Schrift terecht? Misschien is het zo gegaan… Jezus zit op een avond met zijn leerlingen rond een kampvuur. Johannes heeft zijn gitaar weggelegd want ze hadden nog gezongen van 'O Heer d' avond is neergekomen'. En Jezus vraagt aan Andreas en Simon Petrus: "*Wat zeggen jullie ouders er eigenlijk van dat jullie mee optrekken met mij*?" En Andreas, die - zoals zijn naam zegt - de moedigste van de twee broers was, zegt: "*Ja, ons pa kon er niet mee lachen, hij had eigenlijk gehoopt dat we het visbedrijf gingen voortzetten. Papa verstond eerst niet dat we opkijken naar de manier waarop jij met de mensen omgaat, en hoe bijzonder dat je de Schrift interpreteert. 'Dat brengt geen brood op de plank', zei hij. Nu, ondertussen is het goed gekomen. Pa heeft het bedrijf zelfs naar mijn broer genoemd. Pieters Visbedrijf, weet je wel.*" En Jezus antwoordt: "*Mijn ouders verstaan dat van mij ook niet wat ik allemaal uitsteek, en ik moet toegeven, ik versta het zelf eigenlijk ook niet goed, maar ik zit nu eenmaal zo in elkaar. Kijk, toen ik 12 jaar was, trok ik met mijn ouders naar Jeruzalem voor het paasfeest …*" En dan vertelt hij het verhaal dat we zojuist gehoord hebben. En misschien is dat verhaal later doorverteld en is het zo Lukas ter ore gekomen. En die heeft

het wellicht een beetje aangedikt: één dag vermist, werd drie dagen vermist, enz. - drie, dat klinkt heel Bijbels. In ieder geval moeten we vermijden te denken dat Jozef en Maria Child Focus ingeschakeld hebben en net niet de Cel Vermiste Personen gecontacteerd hebben. Lukas' bedoeling zal eerder geweest zijn een stukje Adult Focus te schrijven: we mogen dit fragment lezen als een achterwaartse echo van zijn keuze als volwassene om resoluut en principieel te gaan voor een leven als geroepene. Ik bedoel daarmee dat Lukas in zijn evangelie bij aanvang al verklapt hoe het verhaal zal aflopen. Voor de goede verstaanders toch.

Maar hoe kunnen we dit verhaal nu in verband brengen met 'verrassende keuzes die jongeren maken'? Is de keuze van Jezus dan zo verrassend? Ik denk dat de keuze die gemaakt wordt door de jongste zoon uit de parabel van de teruggevonden vader veel verrassender is dan de keuze die Jezus hier maakt. Uit de overlevering blijkt dat Jezus in een vroom gezin opgegroeid is, want het gezin beperkt zich niet tot de religieuze verplichtingen, het doet meer. Zelfs Maria ging mee naar Jeruzalem alhoewel de wet deze plicht aan vrouwen niet voorschreef! Dat Jezus is blijven plakken in de tempel, dat hebben ze dus een beetje zelf gezocht. Vandaag zouden we zeggen dat ze niet alleen hun Pasen houden en naar de middernachtmis gaan, maar dat ze ook storten voor Broederlijk Delen, naar de Andere Film gaan, een warmtepomp installeren, actief zijn in ATD Vierde Wereld en op donderdagmorgen mediteren in de Madeleinekerk. Welke zaadjes zaai je bij je kinderen als je er zo'n levensstijl op nahoudt? Ook al is Jezus' gedrag in dat opzicht dus niet zeer verrassend, toch geeft de tekst de indruk dat er een bijzondere drempel overschreden is - het is namelijk de eerste keer dat Jezus spreekt in het Lukasevangelie -, de proclamatie van een keuze die gemaakt is. Geef toe dat we in het duister tasten omtrent het echte ogenblik of de precieze gebeurtenis waarbij Jezus de keuze gemaakt heeft als geroepene te leven, maar dit verhaal stemt wel tot nadenken.

Sta mij toe enkele vragen te formuleren die bij mij opkwamen bij het voorbereiden. Om de duur van de toespraak te beperken, hoef je niet onmiddellijk te antwoorden op de vragen.

- Als ik aan jullie zou vragen, welke gebeurtenis, welke persoon, welke … heeft je overgehaald als christen te leven, als gehuwde of als celibatair te leven, als ondernemer te leven, als zorgende,…? Dan zullen hier wel een aantal gebeurtenissen of personen genoemd worden maar evengoed zal iemand zeggen: "*Ik had geen keuze*." of "*Ik weet het niet…*"

- Wie van ons heeft ooit een keuze gemaakt die voor zijn of haar ouders verrassend was ? Is dat eigen aan de jongeren van vandaag of is dat van alle tijden? En is dat überhaupt leeftijdsgebonden? De kans is reëel dat ik ooit dementeer en plots verrassende keuzes begin te maken. Hoe zullen mijn kinderen dan reageren?

- Is het een vereenvoudiging te stellen dat jongeren vandaag veel meer keuzes moeten maken dan wij vroeger? De school werd voor mij gekozen, het woordje gender moest nog uitgevonden worden, mijn beroepskeuze vloeide automatisch voort uit mijn studierichting, … Als jongeren vandaag verrassende keuzes maken, is dat misschien ook deels te wijten aan het feit dat ze gewoon meer kunnen en moeten kiezen.

- Waar staan de 'tempels en leerhuizen' van onze kinderen vandaag? En als Jezus zegt '*Wist je dan niet dat ik in het huis van mijn Vader moest zijn* …' Wie zijn die vaders vandaag?

- En tot slot, hoe zou de moeder van een jonge Syriëstrijder dit evangelie beluisteren? Of van andere kwetsbare kinderen, een drugsverslaafde, een jonge crimineel?

Als ouder heb je het beste met je kinderen voor. Dat betekent niet dat je altijd goed reageert op de keuzes die je kinderen maken. Je wil ze behoeden voor tegenslag en dan geef je wel eens tegenwind en zeg je ambetante dingen die eigenlijk alleen ingegeven zijn door bezorgdheid. Of je interpreteert een keuze verkeerd omdat ze het achterste van hun tong niet laten zien. Je weet toch ook steeds minder van hen, de afstand wordt groter. En hardhorig zijn, helpt daarbij niet. "*Allez papa, ik heb toch gezegd dat ik ging blijven slapen bij Marcel." "Mama en ik waren wel serieus ongerust hé." "Ja, maar ik kon niets laten weten want mijn gsm was plat"*. Dat excuus had Jezus niet. Vertrouwen geven, het is een levenslange leerschool.

Je wil in ieder geval niet dat je kinderen moeten afzien of dat ze beginnen zweven zoals de twee schilderijen met fases uit het leven van Laurentius van Rome achteraan in de kapel ons tonen. Misschien is eventjes zweven niet eens zo erg, het is eigen aan de jeugd. En we zongen het hier vorige week toch nog en in de drempelviering zullen we het herhalen: "*en weer opgegooid, totdat ik vliegen kon op eigen kracht*". Ik moet toegeven dat ik zelf af en toe ook nog graag eens zweef. Stiekem.

Afzien en pijn hebben, het hoort bij het opgroeien en bij het ouderschap. Waar ik vanaf zie? Wel, ik zie het meest op tegen de dag dat mijn kinderen in hun idealisme ontgoocheld zullen raken, ontgoocheld in de structuren en in mensen. Dat ze zullen roepen: "*Filip en Alexander en Jan, lama sabachtani!*" "*Vadertje staat, waarom heb je me in de steek gelaten?*" Want idealistisch zijn ze wel, onze jongeren. Een van onze kinderen ontfermde zich veertien dagen geleden over een piepjong meisje dat weggelopen was uit de psychiatrie. Een ander hing laatstleden aan de telefoon met een verslaafde vriend en sprak hem moed in. Een derde zorgt ervoor dat mensen 's nachts een dak boven hun hoofd hebben. Van de vierde zijn de ogen aan het opengaan tijdens zijn reis in ZO-Azië: hij beseft nu hoe goed we het hier hebben… Waarvan zie ik nog af? Dat ik mijn kinderen mis, soms, vaak. En dat betekent daarom niet dat ze niet thuis zijn. Voor mij mag er gerust naast een Cel Vermiste Personen ook een Cel Gemiste Personen opgericht worden, want het interesseert mij echt waarmee mijn kinderen bezig zijn.

Ja, de afstand die groter wordt, vind ik vervelend. Maar ik put troost uit een uitspraak van de Brugse Stephanie Croes vorige week in De Standaard: '*Ik heb er even over gedaan, maar ik weet nu dat het net in de donkerte is dat nieuwe dingen geboren worden. De wortels van een nieuwe toekomst liggen dicht bij de grond, of eronder. Alles ontstaat in het duister. Baby's groeien negen maanden in een donkere baarmoeder voor ze geboren worden. Bloembollen ontspruiten in het donker voor ze door de oppervlakte breken. Wat wil groeien, heeft luwte nodig. Afstand. Duisternis.'*

Guido Verleye
De Lier, Brugge, 30 april 2023